

## WYMAGANIA EDUKACYJNE – Historia – klasa 6

| Temat lekcji                     | Ocena dopuszczająca                                                                                                                                                                                                                                                        | Ocena dostateczna<br>(Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:)                                                                                                                                                                                   | Ocena dobra<br>(Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dostatecznej oraz:)                                                                                                                                                                                                                                        | Ocena bardzo dobra<br>(Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dobrej oraz:)                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocena celująca<br>(Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny bardzo dobrej oraz:)                                                                                        |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Wielkie odkrycia geograficzne | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Indie, Amerykę</li> <li>podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab)</li> <li>wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki</li> <li>podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy</li> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela</i>, <i>kompas</i></li> <li>podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych</li> <li>wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz)</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii</li> <li>–podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i></li> <li>wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka</li> <li>wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich</li> </ul> |

|                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                 | określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia                                                                                                                                                                                                                           | <p>którym wieku doszło do tego wydarzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie</li> </ul>                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2. Skutki odkryć geograficznych | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie)</li> <li>przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat</i>, <i>Nowy Świat</i></li> <li>podaje przykłady towarów, które przewożono</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i></li> <li>– wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków</li> <li>– wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki</li> <li>– przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>niewolnik</i>, <i>plantacja</i></li> <li>przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie</li> <li>łumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki</li> <li>opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i></li> <li>opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro)</li> <li>wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych</li> <li>wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie</li> </ul> |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | między<br>Ameryką a<br>Europą                                                                                                                                                                                                                                 | skutku wielkich<br>odkryć<br>geograficznych <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej</li> </ul>                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska</li> </ul>                                                                                | Hiszpanów i Portugalczyków                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                        |
| 3. Renesans – narodziny nowej epoki | <ul style="list-style-type: none"> <li>zaznacza na osi czasu epokę renesansu</li> <li>wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku</li> <li>wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie, trzy dziedziny jego zainteresowań</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>,</li> <li>podaje czas trwania epoki renesansu</li> <li>przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i></li> <li>opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm</i>, <i>humanizm</i></li> <li>charakteryzuje epokę renesansu</li> <li>wyjaśnia nazwę nowej epoki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu</li> <li>przedstawia poglądy humanistów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy</li> <li>porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni</li> </ul> |

|                                     |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     |                                                                                                                                                                                            | słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                           |
| 4. Kultura renesansu w Europie      | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu,</li> <li>wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i></li> <li>wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców,</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i>, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka</i>, <i>arkada</i>, <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych</li> </ul>                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i></li> <li>podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę</li> </ul> |
| 5. Reformacja – czas wielkich zmian | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i></li> </ul>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja</i>, <i>protestanci</i></li> <li>określa początek reformacji (1517 r.) i</li> </ul>                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor</i>, <i>celibat</i>, <i>zбір</i></li> <li>wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji</li> </ul>                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje poglądy Marcina Lutra</li> <li>opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwinę</li> <li>wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej</li> </ul>       |

|                    |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia wyznania protestanckie</li> </ul>                                                                                                                                                    | <p>zaznacza tę datę na osi czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji</li> <li>charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje okoliczności powstania anglikanizmu</li> <li>przedstawia skutki reformacji</li> </ul>                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia na mapie podział religijny Europy</li> </ul>                                                |                                                                                                                                                                                                            |
| 6. Kontrreformacja | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i></li> <li>przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie</li> <li>wskazuje zakon jezuitów jako instytucję</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja, seminarium duchowne</i></li> <li>przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji</li> <li>wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia postanowienia soboru trydenckiego</li> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i></li> <li>wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje działalność zakonu jezuitów</li> <li>przedstawia zasady obowiązujące jezuitów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej</li> <li>podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia</li> </ul> |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <p>powołaną do walki z reformacją</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela)</li> </ul>                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów</li> </ul>                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.<br>Demokracja szlachecka | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i></li> <li>• przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach</li> <li>• wymienia zajęcia szlachty</li> <li>• wskazuje na ilustracji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i></li> <li>• wymienia izby sejmiku walnego</li> <li>• przedstawia zróżnicowanie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia prawa i obowiązki szlachty,</li> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i></li> <li>• wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu</li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.),</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i></li> <li>• przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym</li> <li>• charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień</li> <li>• przedstawia skład izby sejmiku walnego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej</li> <li>• porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski</li> <li>• wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej</li> </ul> |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                              |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | postać szlachcica                                                                                                                                                                                                                                                      | stanu szlacheckiego <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                            | określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i></li> </ul>                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                              |
| 2. W folwarku szlacheckim | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i></li> <li>• na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego</li> <li>• opisuje zajęcia chłopów i mieszczan</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i></li> <li>• przedstawia gospodarczą działalność szlachty</li> <li>• wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą</li> <li>• wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje</li> <li>• wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich</li> <li>• tłumaczy, dlaczego szlachta uchwałała ustawy antychłopskie i antymieszczańskie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki</li> <li>• wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom</li> <li>• wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki</li> </ul> |

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | do kraju                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                            |
| 3. W czasach ostatnich Jagiellonów | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia</li> <li>wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty</li> <li>opisuje zależność Prus Książęcych od Polski</li> <li>wyjaśnia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)</li> <li>wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne terytorium na mapie</li> <li>wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji, Moskwy i Danii o Inflanty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i></li> <li>przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i</li> <li>jego skutki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego</li> <li>charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich Jagiellonów i jej następstwa</li> </ul> |



|                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.<br/>Odrodzenie<br/>na ziemiach<br/>polskich</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej</li> <li>wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego o jako twórców literatury renesansowej w Polsce</li> <li>wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim</li> <li>charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>arras</i>, <i>krużganki</i>, <i>mecenat</i></li> <li>charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego</li> <li>opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce</li> <li>uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu</li> <li>przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna</i>, <i>teoria heliocentryczna</i></li> <li>wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce</li> <li>przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu</li> <li>przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski</li> <li>opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                          |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.<br>Rzeczpospolita Obojga Narodów | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów</li> <li>wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i></li> <li>wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów</li> <li>wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia postanowienia unii lubelskiej</li> <li>charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej</li> <li>analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów</li> <li>wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości</li> <li>wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów</li> </ul> |
| 6. „Państwo bez stosów”             | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje wielowyznaniowość I</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą</li> </ul>                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej</li> </ul>                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm,</i></li> </ul>                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli</li> </ul>                    |

|                           |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>Rzeczypospolitej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i></li> <li>• zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej</li> </ul> | <p>Obojga Narodów</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej</li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia</li> <li>• wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i></li> <li>• nazywa świątynie różnych wyznań</li> <li>• wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce</li> <li>• omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej</li> </ul> | <p><i>luteranizm, prawosławie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej</li> <li>• wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii</li> <li>• tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian</li> </ul> | <p>poszczególnych wyznań</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej</li> </ul> |
| 7. Pierwsza wolna elekcja | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i></li> <li>• krótko opisuje, dlaczego</li> </ul>                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i></li> <li>• podaje i zaznacza na osi</li> </ul>                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia zasady wyboru monarchy</li> <li>• na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji</li> </ul>                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcijni</li> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły</i></li> </ul>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej</li> </ul>               |

|                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                  |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                  | <p>polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego</li> </ul>                                                                  | <p>czasu datę pierwszej wolnej elekcji</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex</li> </ul>                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia skutki wolnych elekcji</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><i>henrykowskie, pacta conventa</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                  |
| 1. Wojny z Rosją | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie</li> <li>wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>hetman</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka</li> <li>przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty</li> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i></li> <li>opisuje następstwa dymitriady</li> <li>wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo</li> <li>wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca</li> <li>wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji</li> <li>–podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji</li> <li>przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie</li> </ul> |

|                              |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                    |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                                                                                                                             | <p>Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem</li> <li>• przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem</li> <li>• wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn</li> </ul> | <p>w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim)</p>                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                    |
| 2. Początek wojen ze Szwecją | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji</li> <li>• wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie</li> <li>• podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk</li> </ul>                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w.</li> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>ćło</i></li> <li>• opowiada przebieg wojny o Inflanty</li> <li>• – wskazuje na mapie Oliwę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji</li> <li>• przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów</li> <li>• tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)</li> </ul> |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia stolicę Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa)</li> </ul>                                                                                                                                                                                             | <p>(Jan Karol Chodkiewicz)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy</li> </ul>                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia</li> </ul>                                                                                                                                                                                | swoich sukcesów militarnych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 3. Powstanie Chmielnickiego | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie</li> <li>wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji</li> <li>rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli i innych grup społecznych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, kim byli Kozacy</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i></li> <li>wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozie i Dzikie Pola</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi</li> <li>przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków</li> <li>wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko)</li> <li>uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie</li> <li>omawia główne etapy powstania</li> <li>wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską</li> <li>wskazuje na mapie Perejasław</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia skutki powstania Chmielnickiego</li> <li>wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.)</li> <li>ocenia politykę szlachty wobec Kozaków</li> </ul> |

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4. Potop szwedzki</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i></li> <li>• wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami</li> <li>• wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego</li> <li>• wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego</li> <li>• uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą</li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.)</li> <li>• charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i></li> <li>• wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę</li> <li>• wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce</li> <li>• przedstawia zobowiązania Jana Kazimierza złożone podczas ślubów lwowskich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich</li> <li>• wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego</li> <li>• wymienia postanowienia pokoju w Oliwie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia skutki potopu szwedzkiego</li> <li>• wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego</li> </ul> |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                   |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                  |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej</li> </ul>                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                  |
| 5. Wojny z Turcją | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan</i>, <i>husarz</i>, <i>janczar</i></li> <li>• podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń</li> <li>• wskazuje na mapie Wiedeń</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>islam</i>, <i>wezyr</i></li> <li>• charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy</li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.)</li> <li>• wymienia skutki wojen z Turcją</li> <li>• wskazuje na mapie Podole, Chocim i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz</i>, <i>ekspansja</i></li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.)</li> <li>• wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim)</li> <li>• wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w.</li> <li>• przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię</li> <li>• wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu</li> <li>• przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.</li> </ul> |



|                            |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                   | Kamieniec Podolski                                                                                                                                                       | polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 6. Kryzys Rzeczypospolitej | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i></li> <li>• wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)</li> <li>• wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii</li> <li>• wskazuje objawy kryzysu państwa</li> <li>• podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci</li> <li>• wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu</li> </ul> |
| 7. Barok i sarmatyzm       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego</li> </ul>                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i></li> <li>• zaznacza na osi</li> </ul>                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku</li> </ul>                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i>, <i>ornament</i></li> <li>• – wyjaśnia genezę epoki baroku</li> </ul>                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem</li> </ul>                                                                                                                                                                                                     |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   | <p>przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu</li> <li>wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)</li> </ul> | <p>czasu epokę baroku</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej</li> <li>z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym</li> <li>wyjaśnia, czym były kalwarie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje ideologię sarmatyzmu</li> <li>wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i></li> <li>wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”</li> <li>opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki</li> <li>wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa</li> </ul>                                                    | <p>kontrreformacyjny</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje barok jako epokę kontrastów</li> </ul>                                                                                        |
| 1. Monarchia absolutna we Francji | <ul style="list-style-type: none"> <li>krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej</li> <li>przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego</li> <li>wskazuje na mapie Francję</li> </ul>                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i></li> <li>wymienia uprawnienia monarchy absolutnego</li> <li>wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV</li> </ul>                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura, cło, import, eksport</i></li> <li>wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą</li> <li>przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia</li> </ul>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i></li> <li>opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski)</li> <li>omawia politykę gospodarczą ministra Colberta</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy</li> <li>wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV</li> </ul> |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     |                                                                                                                                                                                                                          | określano mianem Króla Słońce <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.)</li> <li>opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV</li> </ul>                                                                                                                                      | władzy królewskiej we Francji                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>opowiada o twórczości Moliera</li> </ul>                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                |
| 2. Monarchia parlamentarna w Anglii | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Anglię i Londyn</li> <li>przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i></li> <li>wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i></li> <li>wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej</li> <li>wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego</li> <li>przedstawia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem</li> <li>przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego</li> <li>charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i></li> <li>przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania</li> <li>wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia główne etapy</li> <li>kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii</li> <li>porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej</li> </ul> |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                     | zakres władzy dyktatora                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |
| 3.<br>Oświecenie w Europie | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i></li> <li>• zaznacza na osi czasu epokę oświecenia</li> <li>• podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i></li> <li>• wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie</li> <li>• charakteryzuje styl klasycystyczny</li> <li>• z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym</li> <li>• wymienia najważniejsze dokonania naukowe i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje ideologię oświecenia</li> <li>• przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau</li> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i></li> <li>• omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau</li> <li>• wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi</li> <li>• przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i></li> </ul> |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>techniczne<br/>epoki<br/>oświecenia</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze</li> <li>• europejskiej została nazwana oświeceniem</li> </ul>                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                        |
| 4. Nowe potęgi europejskie | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w.</li> <li>• wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus</li> <li>• wskazuje Rosję, Austrię i Prusę jako potęgi europejskie XVIII stulecia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i></li> <li>• podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego</li> <li>• wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu”</li> <li>• wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach</li> <li>• wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw</li> <li>• opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego</li> <li>• podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)</li> </ul> |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                 |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                 |
| 5. Stany Zjednoczone Ameryki | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Stany Zjednoczone</li> <li>określa czas powstania Stanów Zjednoczonych</li> <li>wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA</li> <li>przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, konstytucja</i></li> <li>wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej</li> <li>wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim</li> <li>opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i></li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.)</li> <li>charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości</li> <li>przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA</li> <li>wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown</li> <li>omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA</li> <li>opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA</li> <li>wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres, Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustroj polityczny USA</li> </ul> |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | prezydenta USA                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim</li> <li>• porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice</li> </ul>                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                           |
| 1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.</li> <li>• opisuje konsekwencje wyboru dwóch</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i></li> <li>• wskazuje na mapie Saksonię</li> <li>• wymienia przyczyny anarchii w Polsce</li> <li>• przedstawia Stanisława Konarskiego jako</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i></li> <li>• wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i></li> <li>• – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego</li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.)</li> <li>• wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski</li> <li>• opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego</li> <li>• wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej</li> </ul> |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                            |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | władców jednocześnie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                            |
| 2. Pierwszy rozbiór Polski | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i></li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.)</li> <li>• wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie</li> <li>• przywołuje postać Stanisława</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego</li> <li>• wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru</li> <li>• przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski</li> <li>• ocenia postawę Tadeusza Rejtana</li> <li>• poprawnie posługuje się terminami:</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski</li> <li>• wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w.</li> <li>• wskazuje następstwa konfederacji barskiej</li> <li>• porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i></li> <li>• podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.)</li> <li>• przedstawia cel walki konfederatów barskich</li> <li>• opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej</li> </ul> |



|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | <p>Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p><i>ambasador, emigracja</i></p>                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                      |
| <p>3. Kultura polskiego oświecenia</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenas sztuki</li> <li>podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i></li> <li>podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i></li> <li>przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej</li> <li>wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną</li> <li>podaje przykłady budowli klasycystycznych</li> <li>charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego</li> <li>przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor”</li> <li>omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform</li> <li>przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia</li> <li>wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli)</li> <li>wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego</li> <li>podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie</li> </ul> |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                      |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i></li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)</li> <li>• wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski</li> <li>• na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórcó w konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.)</li> <li>• wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego</li> <li>• wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji)</li> <li>• wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego</li> <li>• opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiore</li> <li>• podaje cel obrad Sejmu Wielkiego</li> <li>• przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.)</li> <li>• wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego</li> <li>• charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja</li> <li>• przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari</li> <li>• opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.),</li> <li>• przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki</li> </ul> |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                   | go i<br>Stanisława<br>Małachowskie<br>go                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                         |
| 5. Powstanie<br>kościuszkow<br>skie i trzeci<br>rozbiór<br>Polski | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i></li> <li>• wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania</li> <li>• wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki</li> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i></li> <li>• podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.)</li> <li>• wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa</li> <li>• opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie</li> <li>• wskazuje na mapie Racławice i Połaniec</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki</li> <li>• wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i></li> <li>• przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego</li> <li>• opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej</li> <li>• wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.</li> </ul> |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru</li> </ul>                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                   |
| 1. Rewolucja francuska | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Francję i Paryż</li> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja</i>, <i>rewolucja</i>, <i>Bastylia</i></li> <li>podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską</li> <li>wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja</i>, <i>Stany Generalne</i></li> <li>wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.)</li> <li>charakteryzuje postać Ludwika XVI</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej</li> <li>opisuje położenie stanów społecznych we Francji</li> <li>wyjaśnia zadania Konstytuanty</li> <li>przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji</li> <li>opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny</li> <li>podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.)</li> <li>charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego</li> <li>wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela</li> </ul> |

|                                |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. Republika Francuska         | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i></li> <li>przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i></li> <li>charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre'a</li> <li>wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i></li> <li>opisuje rządy jakobinów</li> <li>wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem</li> <li>przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy</li> <li>charakteryzuje rządy dyktatoriatu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>radikalizm</i></li> <li>wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre'a sens powiedzenia: <i>Rewolucja</i></li> <li><i>pożera własne dzieci</i></li> <li>przedstawia skutki rządów jakobinów</li> <li>wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji</li> <li>ocenia terror jako narzędzie walki politycznej</li> </ul> |
| 3. Epoka Napoleona Bonapartego | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja</li> <li>podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i</li> </ul>                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoriatu</li> <li>poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i></li> </ul>                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoriatu</li> <li>przedstawia etapy kariery Napoleona</li> <li>podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.)</li> </ul>                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego</li> </ul>                                                  |

|                     |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                            |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską</li> <li>• przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej</li> </ul>                                         | <p>wskazuje tę miejscowość na mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i></li> <li>• przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona</li> <li>• wskazuje na mapie tereny zależne od Francji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii</li> <li>• charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.)</li> <li>• wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów</li> <li>• podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia</li> </ul>                                                 |                                                                                            |
| 4. Upadek Napoleona | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i></li> <li>• wskazuje na mapie Rosję i Moskwę</li> <li>• opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję</li> <li>• opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego bitwa</li> </ul>                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i></li> <li>• przedstawia strategię obronną Rosji</li> <li>• opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję</li> </ul>                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona</li> <li>• podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.)</li> <li>• wskazuje na mapie Borodino</li> <li>• omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia przyczyny klęski Napoleona</li> </ul> |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                         |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                                                                                                                                                                                                                                          | <p>pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk</li> </ul>                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.)</li> <li>przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem</li> </ul>                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                         |
| 5. Legiony Polskie we Włoszech | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia państwa zaborcze</li> <li>wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki</li> <li>podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony</i>, <i>emigracja</i></li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.)</li> <li>wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo</li> <li>przedstawia cel utworzenia Legionów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem</li> <li>opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich</li> <li>– przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości</li> <li>charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich</li> <li>wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych</li> </ul> |

|                            |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                              |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                      | Polskich i<br>opisuje walki z<br>ich udziałem                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                              |
| 6. Księstwo<br>Warszawskie | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie</li> <li>podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego</li> <li>wskazuje na mapie Tylżę</li> <li>podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego</li> <li>przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego</li> <li>wskazuje na mapie Raszyn</li> <li>wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego</li> <li>wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej</li> <li>wskazuje na mapie Somosierrę</li> <li>opowiada o szarży polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia bitwy stoczone przez Francję z udziałem Polaków</li> <li>podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)</li> </ul> |

Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Każdy nauczyciel indywidualnie ustala, które działy realizuje w danym semestrze.

[1] Program nauczania historii w szkole podstawowej Podróże w czasie, Robert Tocha, Wyd, GWO

[2] Podstawa programowa nauczania historii w szkole podstawowej

[3] Statut Szkoły Podstawowej nr 323 im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie